

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.15.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpoc@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odolanowie, ul. Gimnazjalna 8c, 63-430 Odolanów (dalej: Ośrodek)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa El-Ahmar, Kierownik Ośrodka (dalej: Kierownik) (dowód: akta kontroli, str. 2-9)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Irena Wróblewska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/17/2018 z dnia 18 stycznia 2018 r. (dowód akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykorzystania przez Ośrodek otrzymanych w 2017 r. dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, tj. na wsparcie rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus”² oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego³.

Podstawą sformułowania oceny były działania kontrolne polegające na analizie wykorzystania i rozliczenia przez Ośrodek tych dotacji.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Ośrodek jest jednostką organizacyjną Gminy, przy pomocy której Kierownik realizuje zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴ oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przekazane z mocy prawa.

IV Ocena⁵

Ocena ogólna

Otrzymane przez Ośrodek dotacje na wsparcie rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego były wystarczające do sfinansowania realizowanych w 2017 r. zadań. Dotacje zostały wydatkowane terminowo i zgodnie z przeznaczeniem oraz wykazane we właściwych kwotach w sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu

¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.

² Ustawa z dnia 11 lutego 2017 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm., dalej ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

³ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - Dz. U. z 2017 r. poz. 489 ze zm., dalej ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

terytorialnego ustawami. Niewykorzystane kwoty dotacji zostały terminowo zwrócone na rachunek Miasta i Gminy Odolanów. W wyniku badania próby 15 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożonych w 2017 r. oraz próby 40 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu „Rodzina 500 plus” stwierdzono, że spełniały one wymogi formalne i (poza jednym) były rzetelnie analizowane pod względem kryteriów określonych w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych. Stwierdzono natomiast cztery przypadki prowadzenia postępowań o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego przez pracownika kontrolowanej jednostki nieposiadającego stosownego upoważnienia. Analiza postępowań prowadzonych w stosunku do losowo wybranych pięciu dłużników alimentacyjnych wykazała z kolei, że w sposób przewlekły podejmowane były wobec nich działania określone w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

V. Wyniki kontroli

*Opis stanu
faktycznego*

1. Dane ogólne

W 2017 r. Ośrodek na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych otrzymał dotacje w kwocie 19.070.357 zł⁶, w tym:

- w dziale 852 (Pomoc społeczna) w kwocie 182.179,00 zł⁷ przeznaczone na: składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, na wypłatę dodatków mieszkaniowych; na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych;
- w dziale 855 (Rodzina), w kwocie 18.888.178 zł⁸, przeznaczone na realizację świadczeń z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, a także na przyznawanie karty dużej rodziny.

W porównaniu do 2016 r. kwota otrzymanych i wykorzystanych dotacji była o 21% większa. Wpływ na to miało m. in. otrzymanie dotacji na realizację zadania dotyczącego wsparcia rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus”, w kwocie 12.910.234 zł, tj. większej o 29% niż w 2016 r.

(dowód: akta kontroli, str. 53-54, 450)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji

Ośrodek otrzymywał od Gminy środki w ramach dotacji na realizację zadań z zakresu wsparcia rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w terminach i kwotach umożliwiających realizację dotowanych zadań. Dotacje wpływały do Ośrodka w ratach miesięcznych, w kwotach określonych zapotrzebowaniem. Proces wnioskowania o przekazanie dotacji odbywał się za pośrednictwem programu dotyczącego zapotrzebowania na środki w poszczególnych miesiącach, wygenerowanego ze strony internetowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

(dowód: akta kontroli, str. 17, 55-58, 428-442)

⁶ a wykonanie 18.262.839,91 zł (95,8%),

⁷ wykonanie 175.253,24 zł

⁸ wykonanie 18.087.586,67 zł

W 2017 r. Ośrodek na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wsparcia rodzin w ramach Programu „Rodzina 500 plus” wydatkował 12.123.718,96 zł, a na świadczenia z funduszu alimentacyjnego 383.620 zł. Wydatki na powyższe cele, w porównaniu do 2016 r., odpowiednio zwiększyły się o 34,2%⁹ i zmniejszyły się o 2,4%¹⁰. Powodem wzrostu w 2017 r. kwoty wypłaconych świadczeń w ramach Programu „Rodzina 500 plus” była dłuższa (o trzy miesiące) w porównaniu do 2016 r., realizacja tego zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 68, 273)

Szczegółowe badanie próby 40 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu „Rodzina 500 plus” wykazało, że spełniały one wymogi formalne i były analizowane pod względem kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego¹¹. Przy prowadzeniu postępowań Ośrodek stosował zalecenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawarte w tzw. *Podręczniku dla samorządów* – wydanych odrębnie na poszczególne okresy świadczeniowe.

(dowód: akta kontroli, str. 273, 308, 310-322)

W odniesieniu do badanej próby wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu „Rodzina 500 plus” ustalono, że:

- wszyscy wnioskodawcy otrzymali decyzję;
- nie stwierdzono przypadków nieterminowej wypłaty świadczenia;
- wypłaty świadczeń były zgodne z kwotami z decyzji;
- nie stwierdzono wypłaty świadczenia w formie rzeczowej lub opłacenia usług.

(dowód: akta kontroli, str. 310-358, 412-416)

Dwie pracownice Ośrodka były upoważnione, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w tych sprawach. Cztery pracownice posiadały upoważnienia, wydane na wniosek Kierownik Ośrodka, przez Burmistrza Gminy i Miasta Odolanów, a jedna pracownica Ośrodka prowadziła postępowania bez stosownego upoważnienia.

(dowód: akta kontroli, str. 9, 10, 12, 13)

Badaniem objęto trzy postępowania dot. egzekwowania należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych w ramach Programu „Rodzina 500 plus”, spośród 21 prowadzonych w Ośrodku w 2017 r. Na koniec poszczególnych kwartałów 2017 r. należności z tego tytułu wyniosły 22.785,03 zł, plus odsetki za zwłokę naliczane do dnia wpłaty należności.

W trzech objętych badaniem postępowaniach zwrot nienależnie pobranego świadczenia rozłożono na raty. Najczęściej przyczyną zwrotu pobranych świadczeń było przekroczenie miesięcznego dochodu na rodzinę w przeliczeniu na osobę. Ośrodek bez zbędnej zwłoki podejmował działania zmierzające do odzyskania nienależnie pobranych świadczeń. Na dzień kontroli pozostało do wyegzekwowania 2.600 zł, w tym 2.100 zł, które spłacane było w ratach.

(dowód: akta kontroli, str. 443-445)

⁹ Kwota wydatkowana w 2016 r. - 9.030.663,18 zł.

¹⁰ Kwota wydatkowana w 2016 r. - 392.950 zł.

¹¹ Dz. U. poz. 1465.

Dotację na koszty obsługi świadczenia wychowawczego naliczono w kwocie 182.041 zł. Podstawą naliczenia było pismo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 lutego 2017 r.

(dowód: akta kontroli, str. 270-272)

Analiza 15 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, złożonych w 2017 r. i zakończonych wydaniem decyzji pozytywnej wykazała, że spełniały one wymogi formalne i były rzetelnie analizowane pod względem kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹². Na koszty obsługi świadczenia naliczono kwotę 11.132 zł¹³.

(dowód: akta kontroli, str. 188-265)

W odniesieniu do badanej próby wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalono, że:

- wszyscy wnioskodawcy otrzymali decyzję;
- nie stwierdzono przypadków nieterminowej wypłaty świadczenia;
- wypłaty świadczeń były zgodne z kwotami z decyzji;
- dochód rodziny w przeliczeniu na jednego członka rodziny nie przekraczał kwoty 725 zł;
- świadczenie alimentacyjne ustalone zostało w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł;
- przy ustalaniu prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, do dochodu rodziny nie wliczano kwot otrzymanych świadczeń z tego funduszu;
- osoby prowadzące postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego były do tego upoważnione.

(dowód: akta kontroli, str. 188-269)

Otrzymane przez Ośrodek w 2017 r. dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie wsparcia rodziny w ramach Programu „Rodzina 500 plus” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostały wydatkowane terminowo i zgodnie z przeznaczeniem. Niewykorzystane dotacje w kwotach odpowiednio: 77.924,04 zł¹⁴ i 34.380 zł zostały 28 grudnia 2017 r. zwrócone na rachunek Gminy i Miasta Odolanów.

(dowód: akta kontroli, str. 18, 19, 68, 188-265, 310-322, 447)

Kontrolą objęto postępowania prowadzone w stosunku do pięciu dłużników alimentacyjnych o najwyższych kwotach zadłużenia. Na 31 grudnia 2017 r. zadłużenie wszystkich 91 dłużników alimentacyjnych wyniosło 2.320.695,40 zł, w tym należności pięciu dłużników objętych kontrolą - 593.701,28 zł (25,6% ogólnej kwoty zadłużenia). Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwrócili w 2017 r. kwotę 103.467,21 zł (w 2016 r. 69.845,05 zł). Ze zbiorczej ewidencji 128 dłużników alimentacyjnych wynikało, że stan zadłużenia 37 z nich (28,9%) wynosił zero zł. Inspektor Ośrodka wyjaśniła, że 10 z 37 nie posiada zadłużenia z tytułu funduszu alimentacyjnego, ale posiada

¹² Dz. U. poz. 1467.

¹³ Kwota wykorzystana 371.080 zł x 3%.

¹⁴ W tym 65.573,20 zł z tytułu świadczeń i 12.350,84 z tytułu kosztów obsługi.

zadłużenie z tytułu zaliczki alimentacyjnej; jeden dłużnik na 31 grudnia 2017 r. nie posiadał zadłużenia, ale obecnie jest dłużnikiem alimentacyjnym, a pozostałe 26 osób pozostaje w ewidencji, ponieważ inspektor uznała, że dane dotyczące ich zadłużenia, spłaty lub umorzenia mogą być potrzebne do celów kontrolnych.

(dowód: akta kontroli, str. 90-180)

Kwoty dotacji, w zakresie badanych zadań, zostały przez Ośrodek prawidłowo wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami¹⁵. Kwartalne, jednostkowe sprawozdania Rb-50 były, poza jednym wyjątkiem, terminowo przekazane do Urzędu Gminy i Miasta Odolanów.

(dowód: akta kontroli, str. 20-51, 419-420)

W 2017 r. do Ośrodka wpłynęły 1.472 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego¹⁶, z czego 150 rozpatrzono odmownie. Przyczyną odmowy ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego było głównie przekroczenie kryterium miesięcznego dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę. W 2017 r. wypłacono 24.023 świadczenia. Świadczenia wychowawcze wypłacono na rzecz 1.988 dzieci (1.430 rodzin).

W 2017 r. z funduszu alimentacyjnego wypłacono 939 świadczeń, w tym 883 świadczenia dla osób do ukończenia 18 roku życia i 56 dla osób w wieku od 18 do 24 lat. Wnioskodawcy złożyli 60 wniosków. Świadczenie pobierało 76 świadczeniobiorców.

(dowód: akta kontroli, str. 68, 273)

Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że analiza wielkości wydatkowanych środków oraz efekty uzyskane w wyniku realizacji dotowanych zadań na finansowe wsparcie rodzin wychowujących dzieci do 18 roku życia i na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, prowadzona była w oparciu o comiesięczne i kwartalne szczegółowe sprawozdania sporządzane w systemie elektronicznym i przesyłane do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dodała, że w Ośrodku analizowano wykorzystywanie świadczeń otrzymywanych przez rodziny w ramach Programu „Rodzina 500 plus” na podstawie przeglądu środowisk korzystających ze świadczeń oraz relacji i informacji uzyskanych od asystentów rodzin.

(dowód: akta kontroli, str. 447, 448)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

*Ustalone
nieprawidłowości*

1. Działania wobec pięciu¹⁷ dłużników alimentacyjnych prowadzone były przez pracowników Ośrodka przewlekłe, o czym świadczą terminy podjęcia wobec nich następujących czynności:

- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawartych w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym nastąpiło po upływie 40 dni od przeprowadzenia przez Ośrodek tego wywiadu oraz złożenia oświadczenia majątkowego przez dłużnika alimentacyjnego. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy dłużnika przekazuje

¹⁵ Korekta nr 3 z dnia 12 marca 2017 r.

¹⁶ W 2016 r. do Ośrodka wpłynęło 1.489 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

¹⁷ Następujące pozycje z „zestawienia dłużników alimentacyjnych”: poz. 38 (K.R.); poz. 58 (K.J.); poz. 91 (R.P.); poz. 101 (S.Z.) i poz. 103 (S.M.).

komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

- wezwanie dłużników alimentacyjnych celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego nastąpiło po upływie 108 dni od daty doręczenia decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego;
- dłużnicy alimentacyjni zostali poinformowani o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego po upływie - 108 dni od daty doręczenia decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego;
- wnioski do komornika sądowego o przyłączenie egzekucji zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostały skierowane po upływie 49 dni od daty doręczenia decyzji przyznającej świadczenie.

Odpowiedzialna pracownica Ośrodka wyjaśniła, że duża ilość obowiązków i konieczność wykonania w pierwszej kolejności innych zadań nie zawsze pozwalała na niezwłoczne przekazanie informacji stronom postępowania.

NIK wskazuje, że niezwłoczne podejmowanie czynności wobec dłużnika alimentacyjnego ma znaczący wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji.

(dowód: akta kontroli, str. 90-180)

2. W dniu 16 września 2009 r. Ośrodek zwrócił się do Komisariatu Policji w Odolanowie o ustalenie miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego. Komisariat w dniu 23 września 2009 r. udzielił informacji, że dłużnik przebywa poza granicami kraju i nie jest znane miejsce jego pobytu. W aktach sprawy tego dłużnika znajdowało się postanowienie Sądu z 11 lipca 2011 r. w sprawie wyznaczenia kuratora, w osobie pracownika Ośrodka dla ochrony praw nieobecnego dłużnika, a także zwrotne potwierdzenie odbioru (przy piśmie z 23 stycznia 2017 r.) z adnotacją o braku informacji, co do adresu jego zamieszkania. W aktach sprawy nie było innych dowodów potwierdzających podejmowanie przez Ośrodek działań mających na celu ustalenie miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego i wszczęcie wobec niego procedur określonych ustawą.

Niepodejmowanie przez Ośrodek w okresie siedmiu lat działań mających na celu ustalenie miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego świadczy o braku należytej staranności w prowadzonym postępowaniu.

Odpowiedzialna pracownica Ośrodka wyjaśniła, że działania wobec tego dłużnika nie były podejmowane, ponieważ wezwania celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenie oświadczenia majątkowego nie zostały skutecznie doręczone. W związku z tym nie można było wszcząć postępowania w celu uznania za dłużnika alimentacyjnego oraz skierować wniosek o ściganie i zatrzymanie prawa jazdy. Stwierdziła ponadto, że prób ustalenia miejsca pobytu nie podejmowano z powodu braku przekonania o celowości takiego działania. Dodała, że wywiązywanie się z obowiązków kuratora dla tego dłużnika ograniczało się do odbioru zawiadomień o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i decyzji wydanych po zakończeniu okresów zasiłkowych z lat 2009-2014.

(dowód: akta kontroli, str. 105, 124-131, 176-179)

3. Sprawozdanie Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, za trzeci kwartał 2017 r. podpisano i przekazano do Urzędu Gminy i Miasta w Odolanowie w dniu 11 października 2017 r., podczas gdy

stosownie do uregulowań zawartych w załączniku Nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁸, przekazanie tego sprawozdania winno nastąpić z nie później niż 10 dni po upływie okresu sprawozdawczego.

Kierownik Ośrodka tłumaczyła opóźnienie w przekazaniu sprawozdania tym, że dopiero 11 października 2017 r. otrzymała je do podpisu.

(dowód: akta kontroli, str. 37-52, 306)

4. Cztery postępowania o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r., spośród 20 objętych badaniem, prowadzone były przez nieupoważnionego pracownika, co było niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Skutkowało to wydaniem decyzji z dnia 28 września 2017 r. przyznającej świadczenie wychowawcze tylko na jedno dziecko, zamiast na dwoje. Prawidłowa decyzja wydana została dopiero 25 października 2017 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że referent nie posiadała upoważnienia i nie powinna prowadzić postępowań z zakresu świadczenia wychowawczego, lecz prawdopodobnie próbowała pomóc koleżankom.

(dowód: akta kontroli, str. 306, 307, 318-320, 323-358)

5. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁹, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 1 tejże ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia, zaś w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka, co do zasady, do ukończenia przez nie 18 roku życia (por. art. 98 i 92 ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy).

W trzech decyzjach, spośród 15 objętych kontrolą, prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz dzieci zostało przyznane i wypłacone wnioskodawcom-rodzicom, pomimo osiągnięcia przez te dzieci pełnoletności.

Inspektor wyjaśniła, że w jednej sprawie, decyzją z dnia 1 marca 2018 r. uchylono prawo do świadczenia i wstrzymano jego wypłatę matce. W kolejnej sprawie, w dniu 28 lutego przeprowadziła rozmowę z wierzycielką i uchylenie decyzji nastąpi po zgłoszeniu się jej do Ośrodka, a w ostatniej, w aktach sprawy było upoważnienie pełnoletniego dziecka udzielone matce, dlatego przyjęto, że takie rozwiązanie jest dopuszczalne. Dodała, że 28 lutego 2018 r. przeprowadziła rozmowę telefoniczną z tą wierzycielką i uchylenie decyzji nastąpi także po zgłoszeniu się jej do Ośrodka.

(dowód: akta kontroli, str. 198-216, 219-236, 239-256, 268, 269)

VI. Wniosek

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie niezwłocznego podejmowania czynności wobec dłużników alimentacyjnych oraz

¹⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 ze zm. – uchylone z dniem 13 stycznia 2018 r.

¹⁹ Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, "osobami uprawnionymi" w rozumieniu ustawy są osoby uprawnione do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja stała się bezskuteczna.

rzetelnej analizy wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu „Rodzina 500 plus”.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 26 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Irena Wróblewska
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis